

Пол Андерсън
Господарят на хилядите
слънца

– Всичко, което си представи човек, непременно съществува някъде във Вселената – разсъждавах аз. – Планетите са толкова огромно количество, с такива разнообразни условия на тях, че съществуват най-различни форми на живот, разум и култури. Често ми се е налагало да посещавам светове, където се подвизаваха огнедишащи дракони или потайни гномове бяха създали такива чудеса, че биха омагьосали и привиденията от бабешките приказки. Попадал съм и на места, където обитаваха магьосници и използваха телепатична псевдохипноза. Знаете ли, няма такава, дори най-невероятна приказка, която да няма някакъв шанс да се окаже действителност някъде на другия край на Галактиката или дори по-далеч.

Лейърд се съгласи с кратко кимване.

– Да, така е – отговорът му бе странно мек и мъчителен. – Ето как аз веднъж пуснах джина от бутилката.

– Гледай ти, колко интересно! И как се държа той?

– Той ме уби!

Тъкмо бях решил да се разсея весело на шегата и устата ми се отвори, когато погледнах Лейърд и веднага побързах да я затворя. Той бе абсолютно сериозен. При това не изкуствено, като артист, който се опитва да изиграе комична роля. През погледа му мина нещо жалко, мрачно и по странен начин се обърка с ужасяващо студен сарказъм.

За съжаление, познавах го зле... И никой друг не можеше да се похвали с нещо повече. Времето предпочиташе да си прекарва в Галактическото Търсене, да блуждае сред хиляди страшни планети, на които човек дори не искаше око да хвърли. Рядко се връщаше в Слънчевата система и оставаше по-кратко от който и да било негов колега. Какво всъщност е намерил, предпочиташе обикновено да не приказва.

Иначе бе здрав и як, висок над шест и половина фута, с мургаво лице и орлов поглед с удивително ярки зеленикаво-сиви очи. Това, че вече не бе млад, можеше да се види само по малкото сребърни нишки в косите. Не обичаше да говори и почти не се смееше, но бе с всички вежлив. Тези които го познаваха от преди тридесет години и знаеха, че бе един от най-смелите и весели офицери на Слънчиевия флот, смятаха, че по време на Метежа нещо бе ударило силно психиката му и никакъв лекар не можеше да открие причината за промените. А самият той не разказваше нищо. След войната потърси назначение в Космическото Търсене и заседна в него.

Тази вечер ние се оказахме сами в хола на Лунното отделение на Изследователския Клуб, който се намираще в едо здание извън главния

купол на Селена-Център. Настанихме се в ъгъла до грамадното стъкло и си поръчахме центавриански коктейл и водихме доста принуден разговор. Събеседника ми почти не се намесваше и аз не успявах да разбера, има ли нужда от водения разговор и въобще от някакво общество.

Просторната зала бе почти празна. Прозорците ни показваха величествения и същевременно див лунен пейзаж. Натрупаните канари по края на близкия кратер, зад който се простираше черна пустиня, бяха заляти от синята земна светлина и изглеждаха фантастично. Отгоре ни покриваше мракът на Космоса, опръскан с безброй искри на застиващите пламъци.

– И защо тогава сте все още жив – поинтересувах се аз.

Той се разсмя и то отново достатъчно тъжно.

– Да ви разкажа ли? Аз зная, че вие няма да повярвате. Впрочем има ли някакво значение? Алкохола ме кара да се отпускам, тогава си спомням миналото и започвам да разказвам тази история.

Той се облегна с удоволствие в креслото.

– Джин го наричам с голямо приближение – започна той. – По-скоро бе призрак. И планетата му бе истински призрак. Дори преди един милион години, когато на Земята още не се е бил появил човека, те са били велики и мощни. Знаели са толкова много, че дори са се научили да гасят звездите. Но изведнъж цивилизацията им изчезнала и загинала. Изглежда собственото им оръжие ги е унищожило. Загинали са в бушуващи пламъци, останали са само развалините, натрунаните отломки и безкрайната пустиня... и разбирасе, джинът в бутилката.

Аз си налях още едно питие и докато пиех се опитвах да разбера, какво има пред вид. Дори се засъмнявах, наред ли е този силен на вид човек с резки черти на умореното си лице. Не успях да разбера. Случвало ми се е с такива хора да се срещам сред звездите, каквито и в кошмарен сън трудно ще видиш. Гледаха ме хора с празни очи. Те се завръщаха от Космоса, който бе изпълнил мозъка им със студ и слабата преграда на разума някъде бе поддала и се бе пропукала. Смята се, че астронавтите лесно се влияят. Кълна се в Светия Космос, това не е тяхна вина!

– Вие намекувате за Новия Египет? – опитах се да уточня.

– Това е просто условно име. Египет е незначителна територия, която се населявала от жалки селяни. На тази планета са открити остатъците на най-великата цивилизация. Да се нарича Египет, макар и нов, е просто нелепо. Искам да ви напомня, че съществата, населяващи Уирда са били подобни на боговете. Те така въздействували на звездите, че те

помръквали и изгасвали. На Земята те с помръдването на пръста си унищожили всички динозаври. За това им било необходимо само един кораб.

– Нима това е доказано? Доколкото зная, специалистите не са разшифровали досега нито един запис на уирдианите.

– Прав сте, не са разшифровани. Археолозите са стигнали единствено до мнението, че те са хуманоиди и са имали високоразвита междузвездна култура. Уирда е изчезнала преди милион земни години. Между нас казано, аз не съм сигурен, че именно те са унищожили динозаврите на Земята. Аз просто зная, че политиката им е била да унищожават гигантските рептилии на всички планети от земен тип. Те са искали в последствие да колонизират тези планети. Известно е, че са достигнали Земята и затова е естествено, че и тук са извършили същото – Лейърд хвана донесената чаша и я надигна. – Благодаря. Интересно ми е, ще ти стигне ли търпение, да ме изслушаш докрай?

Та това стана, ако не греша, преди тридесет и три години. Тогава бях млад и зелен лейтенант със светли и безумни младежки мечти. Най-голямата си сила страшният Метеж на джанярдите показа, когато те завладяха целия район на космоса в съзвездието Стрелец. Нещата там се стекоха изключително зле. Струва ми се, дори тогава някои не разбираха, колко близо сме до поражението. Противника вече се канеше да пробие линиите на отбраната ни и да нахлуе в земните покрайнини. Дяволските им оръдия бяха вече унищожили всичко живо на десетки планети. Да... времето бе тежко.

На Уирда разкопките бяха започнати буквално преди самата война. За тази удивителна планета тогава знаехме така малко, както и сега. Например, ние знаем, че така наречената Долина на Боговете съдържа повече реликти от всяка друга местност на планетата. По едно време работех в състава на група, която откри и се зае да възстановява гравитомагнетичен генератор. Само той ни даде половината от знанията в тази област.

Аз бях обладан от буквално фантастичната идея, че мога да намеря нещо ценно в лабиринта, който съставяше сърцето на Уирда. Така внимателно бях изучил всички сведения, че ми се струваше: знам къде да търся! Исках да намеря онова оръжие, което преди милиони години бе запалвало планети и създавало нови звезди...

Уирда се намираще точно зад предните линии на Джанярдите. Тази планета не представляваше военен интерес и затова на нея нямаше гарнизон. Аз бях сигурен, че на нашите врагове, тези полуварвари, няма да

им хрумне да търсят тук свръхоръжието на миналото. Нали и така победата им беше в кърпа вързана? Аз взех едноместен разузнавач, който можеше да премине през вражеските позиции и се втурнах право към планетата. Дори и при най-грижлива блокировка, винаги ще се намери пролука за мъничък кораб. В случай на неуспех загуба ще бъде само моя живот, в случай на късмет, ние постигахме всичко. И аз се насочих към Уирда.

Без никакви приключения достигнах планетата, кацнах в Долината на Боговете и започнах издирванията си.

Лейърд млъкна и се усмихна и в това имаше нещо страшно.

Ето какво представляваше неговия разказ.

* * *

Той се приземил на Уирда. Луната приличала на малък и нащърбен щит, три пъти по-голяма от земната, била увиснала ниско над безжизнените хълмове и ги заливала с отразената си светлина. Хладноватото бяло сияние изпълвало и Долината на Боговете, където се пресичали дългите сенки. Отгоре проблясвал невероятният небосвод на Стрелеца. Милиони звезди образували групи купове, съзвездия непривични за обикновеното човешко око. Те намигвали в прозрачния студен въздух.

Лейърд опипвал пирамидата. Пръстите му измръзнали от студа и в светлината на луната можел да разгледа всяка своя пора на кожата и всяка вдлъбнатинка на грапавата повърхнина на пирамидата. Подул вятър, понесъл се край него и вдигнал облаци прах, кота ги замаял в разни вихри. Той се свил от пронизващото му въздействие. Сякаш под дрехите му проникнали безброй тънки пипалца и се опитали да го превърнат в ледена шушулка. Дъхът му излизал като бял облак пара. Вдишваният въздух му приличал на течност. Наоколо се издигали руините на града, като бяха останали няколко колони, рухнали стени и пространства, заляти с отдавна изстинала лава. Безжизнената светлина на луната падала върху камари камъни, хаотично издигащи се на мястото на бившия град. Сторило му се, че шават, когато край тях преминават повеите вдигнат пясък. Градът бил истински призрак. И планетата също. Лейърд бил единственото живо същество тук, което пълзяло по мрачното пространство.

Изведнъж някъде горе...

Донесло се буботене... Нещо започнало да се спуска... вече било по-ниско от звездите и луната. Не, не и не! Само да не е кораб на джаняритите. Само сега не! Дойдат ли, край на всичко. Той си спомнил, че

преди няколко минути стрелката на гравимагнетичния детектор показвала надолу към дълбините на пирамидата. Той се спуснал натам, спрял за миг да се ослуша и усетил сърцето му да замира.

Душата му се изпълнила с безсилна ярост. Той заругал, а вятърът подхванал думите, понесъл ги със себе си и каго ги смесвал с пясъка и прахта ги погребал в мъртвешкото мълчание на безкрайната Долина на Боговете. Погледът му се спрял на разузнавателния кораб. Той бил закрит от сянката на пирамидата и освен това младежът се сетил да го зарови в пясъка. Разбира се, ако джанярдите употребят металотърсач, усилията му са били напразни. Корабчето е наистина бързо, но съвсем безоръжно. Освен това самият той лесно ще бъде проследен в лабиринта пирамиди и те ще проникнат в хранилището. На практика станало така, че именно той довел врага до оръжието, което е способно за миг да унищожи Земята. Ръката му стискала инстинктивно дръжката на бластера. Изобщо, безполезна играчка! Накрая се решил. Ругаейки с пълен глас всичко на света, той се обърнал и се напъхал в отвора на пирамидата.

Запалил фенерчето си и видял безкрайни коридори, които водели навътре в утробата на пирамидата. Мъждукащото пламъче заиграло по стените, сенките се размърдали и разбъркали. Изглеждало, сякаш са оживели призраците на тези, които са съществували тук преди милион години и сега се тълпят да го погълнат. По каменният под отмерено прозвучали ботушите му и ехото, като подхванало ритъма на стъпките, се отразило от стените и се понесло напред по виещия се коридор. Обхванал го първобитен ужас, към който се присъединило отчаянието. Нали той се спускал в гроба на хилядолетията, в гроба на Полубоговете, повелителите на вселените. Като събрал цялото си мъжество, той се заставил да тича, без да се спира и оглежда.

Все по-ниско, ниско, ниско...

Завоите на тунелите, стръмните стълби и кладенци, го водели към сърцето на великата древна цивилизация. В този лабиринт би се заблудил всеки и постепенно би замръзнал или умрял от глад. Лейърд никога не би намерил правилния път към хранилището ако не бил ключът, открит в доклада на Мърчисън. Още малко и...

Той просто влетял в стая, която приличала на чакалня. Пред него зеела врата отворена като огромна хищна паст, поне педесетина фута висока. Той си поел дълбоко въздух и влязъл вътре. Това било хранилището. Почувствувал се като дребна мравка във величествен храм.

Фенерът му хвърлял лъчите си на различни предмети от метал и стъкло. Сияели материали, които не познавал. Всичко това било

погребано милиони години тук, в тъмата. Той не знаел, как работи тази техника. Започнал да натиска различни копчета и нещо се раздвижило. Тихото бръмчене било последвано от светване на разни лампички. Побоял се повече да опитва на тъмно. За да прибере цялото това богатство на кораба си, му трябвало да намери антигравитационно устройство. Ех, да му се удаде да закара всичко това на Земята!? Там учените биха се справили с неизвестните устройства. А сега бил длъжен да надхитри преследващите го врагове.

Той се озъбил в хитра гримаса и включил по-ярко фенера си. Светлината достигнала един саркофаг, отразила се от уродливите корпуси на някакви апаратури, които въплъщавали в себе си мъдростта на създателяте си, които умеели така леко да разпалват звезди и да управляват движението на планетите. До появата на противниците той трябва да използува поне нещо от това! Може би ще успее с един удар да ги унищожи, като свръхгерой от развлекателен филм. Такава мисъл му минала през главата. Или пък да унищожи тези машини, преди джанярдите да са ги намерили. Как можел да не отчете подобна възможност? Защо не бил взел със себе си достатъчно взрив да прати по дяволите цялата тази мошинария?

Нужно му било да напругне цялата си воля и да спре хаотично бягащите мисли. Той се вгледал в обкръжаващото го. На стените имало разни рисунки, някакви пиктограми, помътнели от времето, но още различни с поглед. Те явно показвали пътя към хранилището. Индивидите на Нови Египет приличаха на хората. На външен вид били мургави с тъмни коси, с лица с резки черти, а на ръст високи и масивни.

Изведнъж в очите му се хвърлила една схема. Тя показала като комикс последователност на действия. Човекът взимал прозрачен шлем, слагал го на главата си и леко завъртвал някакъв регулатор. Той изпитал силно желание да извърши това, но кой знае какво щяло да стане?

ПокOLEбал се малко и въпреки това надянал шлема на главата си. Това било последният му шанс. Нещо студено, гладко и твърдо обхванало черепа му – като живо същество. Лейърд разтърсил главата си и се обърнал към машините. Това нещо, в центъра на което се виждал лост с намотки по него, изглежда е енергетичен проектор. Как ли се привежда в действие?

Но в този миг чул далечен тропот, който идвал от коридора, по който той бил дошъл. Да, простенал безвучно, малко време им било необходимо да го открият. Впрочем, това не било никак трудно. Металотърсачът показал къде се намира кораба му, а това показало, че е някъде

близо в една от дванадесетте пирамиди на долината. После с трасьора определили следата му и...

Той включил фенера и се свил в тъмнината под закрилата на един механизъм. И усетил тежестта на дръжката на бластера, която го успокоила в известна степен.

От входа се чул силен глас:

– Предавай се, човече! Съпротивата е безполезна! Излизай веднага!

Той не отвърнал, търпеливо изчакавал, какво ще стане.

Странно, замислил се, но гласът бил женски. При това красив, последното било съвсем неуместно в положението му, Мек, приятно модулиран глас, но в него звънтяла стомана. Джанярдите били жестоки и жените не отстъпвали на мъжете в нищо: предвождали войници, пилотирали кораби, убивали...

– Ей, земен червей, излизай! Изигра хода си и загуби. Ние ще се възползуваме от плодовете на труда ти. Ти славно се потруди за нас. Ние подозирахме, че някой ще се опита да се промъкне тук. Но няхаме записки на археолозите и не се надявахме, че ще намерим този лабиринт. И докато корабът ми се намираше в района на тази звезда, аз изведох на орбита около планетата наблюдателен спътник. Така те открихме. Дадохме ти възможност да се проявиш, а сега сме тук да си приберем печалбата.

– Изчезвайте! – извикал той отчаяно. – Имам със себе си бомба и ако не изчезнете ще направя тук всичко на пух и прах.

Жената се разсмяла презрително.

– Ако си мислиш, че не знаем, какво носиш със себе си, направо си глупак. Ти дори скафандър нямаш. Вдигай ръцете и излизай. Или ще те нагостим с малко газ!

Лейърд злобно като вълк си показал зъбите.

– Ще ви дам да разберете! – извикал силно, без да мисли над думите си. Знайте, че сами си го търсите.

И натиснал с ръка регулатора на шлема!

* * *

Мълния го ударила в челото. Налетял огън и разкъсал тъмнината. Развикал се и усетил как се разкъсва от нахлулата нервна енергия. Мускулите се свили произволно и тялото му се загърчило на пода. Напразно се мятал по гладките плочи и се опитвал да се хване за нещо. Постепенно конвулсиите отслабнали. Над него се спуснала плътна завеса и наоколо звучал рев и грохот. Нощ, смърт, разпадане на вселената и над

всичко това бурен смях!

Той лежал близо до механизма, треперел с цялото си тяло и хлипал по детски. Те, враговете, чули че с него става нещо и дошли внимателно, застанали над него и с интерес наблюдавали, как затихва.

Като раса били просто изумителни: високи и стройни, преди три столетия, Земята изпратила своите най-добри представители за колонизация на пространството в съзвездието Стрелец. Дългата и жестока борба с природата, завоюването на нови светове, покоряването на планети неизбежно наложило отпечатъка на тези хора: телата им станали железни, а в сърцата им се настанил истински студ.

Метежът назрявал отдавна. За повод послужили споровете относно тарифите и търговските права. Те започнали война против Земната Империя. Същността на тази война се състояла в това, че към живот се стремил нова култура, родена в огън, сражения и съществуваща сама с жестокия космос, в огромните пустинни пространства между звездите. Това било дивият бунт на израстващо и силно мутирало дете.

Те стояли до тялото на човека, гледали го отвисоко и лицата им не изразявали никакви чувства. Накрая това тяло застинало неподвижно. И един от тях се навел и снел от главата му блестящия шлем.

– Той какво се е опитал да направи – запитал един джанярдец, въртял шлема и го разглеждал. – Искал е ТОВА да използва против нас ли? Но той не е приспособен към нашия начин на живот. А тези, които са живели на тази планета преди милион години са приличали на хората, но ми се струва, че сходството е само външно.

Жената-командир го погледнала със съжаление.

– Той бе достоен човек – промълвила тя.

– Видете... той мърда, жив е... сяда...

Дариеш най-после успя да овладее гърчещото се тяло, което бе станало слабо и безволно. В мозъка му се ширеше страх. Обкръжаващите го личности възприел като врагове, които носеха смърт и гибел на цялата му цивилизация. Но най-силно усещаше непривичната за него безпомощност на нервната система, която в това тяло беше няма, глуха и сляпа, сякаш изтръгната насила от своя дом и свързана към заобикалящия свят само с пет несигурни чувства.

Уирда, Уирда... Той бе станал пленник на мозък без никакви признаци на телепатични способности. Той бе демон, проникнал в нещо като полутруп.

Някакви яки ръце го хванаха и му помогнаха да се изправи.

– Глупаво постъпи, нищо не можеш да измениш – донесе се женски

глас в който стоманата бе начело.

И в същото време Дариеш усети прилив на сили: нервната, мускулната и ендокринната системи се захванаха с привичната си дейност, тъй като могъщият мозък надви аморфната маса в която се бе превърнал Лейърд. Нововъзникналата личност в тялото глътна дълбоко въздух и с облекчение усети той да прониква в белите дробове. Колко ли време бе като мъртъв?

Започна да се оглежда. Очите му се спряха на жената: висока, стройна и красива. Огненочервените коси бухаха изпод накриванета офицерска фуражка и сини океани го наблюдаваха с любопитство. Колко е млада. Пред него се появи образа на Илорна и старата болка, станала така привична, се появи отново. Стремително прогони в подсъзнанието избликлалата мъка и едва тогава си позволи да погледне жената пред него. И на устните му се появи оскърбителна и презрителна усмивка.

– Кой си ти, човече? – разбра го тя и почти се задъха в бликналия гняв.

Никак не му бе трудно да я разбере. Той бе овладял мигновено знанията и паметта на Лейърд.

– Аз съм Джон Лейърд от Имперския Земен флот. На вашите услуги, мадам. Как се наричате?

– Ти как смяташ – високомерно промълви тя, – имаш ли някакво право да знаеш това? Впрочем, понеже аз искам да те разпитам за... Казвам се Джоана Рос от Джанярския флот, където съм капитан. Не забравяй, че трябва да бъдеш почтителен.

Дариеш погледна вътре в себе си. Да, интересно положение... Сега той няма никаква възможност да изследва подробно всички кътчета на паметта на Лейърд, но даже и така му бе ясно, че това са врагове. След гибелта на Уирда, му бе съвсем безразлично, кой за какво воюва, но да стане окончателно свободен и отново да намери напълно себе си, нужно бе да разкрие причините на положението в което се бе оказало тялото на Лейърд. И най-вече заради това, че мозъкът не собственика на тялото скоро ще излезе от шока и естествено ще започне да противодейства.

Наоколо се намираха все познати механизми. Това го успокояваше. В тях се криеше сила, която бе способна да унищожи цели планети! А културата на тези Уирдански потомци му се стори варварска. Разбира се, въпросът дали ще използва този скрита огнена буря, ще го реши само той. Съвсем произволно направи с глава царствен жест. Той бе последния жител на Уирда и всичко това бе неговото наследство.

Нужно му бе по-скоро да се избави от присъствието на тези хора.

* * *

Джоана Рос наблюдавала пленника и в погледа и се смесвали в едно подозрителност, уплаха и стремеж да го изучи по-добре.

– Какво ти става, лейтенанте? – каза тя. – Нещо не приличаш на човек, натикан в задънена улица. За какво ти е този шлем?

Дариеш повдигна колкото се можеше по-безразлично рамене.

– Контролно устройство – обясни той. – Аз бързах и не успях да го регулирам добре. Дреболия. Тук има и къде по-сериозни неща.

– За какво служат тези механизми?

– О, те имат много функции. Използват се при различни ситуации. Например, това е ядрен дезинтегратор... този създава защитно поле, а тук...

– Приказваш глупости! Откъде можеш да знаеш толкова много за тези машини?

– Искате ли да ви покажа нещо?

– Не сега. Да се махаме от тук!

Докато разговорът вървеше, Дариеш хладнокръвно пресметна действията си. Той владееше абсолютно психосоматическата координация на расата си, която в течение на милиони години се бе усъвършенствувала. Но тялото в което бе попаднал, не съответствуваше на подклетъчните компоненти... Но защо да не опита?

Неочаквано за всички се стрелна към най-близкия дженардец, нанесе му саблен удар в шията, а с другата ръка дръпна омекналото тяло за комбинезона и го хвърли на съседния войник. По инерция прескочи въргалящите се хора, хвана изпуснатия автомат и с дългия приклад достигна включвателя на защитното поле. Само миг след това се раздадоха изстрели. Тъмнината се разкъса от излитащите пламъци, но куршумите се стопяваха в мощното магнитно поле. Дариеш под тази защитата достигна до изхода и изкочи в тунела.

Имаше на разположение само няколко секунди, преди да започнат да го преследват. Той усети, че тялото му става отново силно и ловко. Трябва да успее. Той бягаше с лекота, дишаше в съответствие с дъженията и се стараеше да си съхранява силите. За съжаление не владееше още подсъзнателните функции на новия си организъм. Строежът на нервните им системи бяха прекалено различни. Стигна до място, където можеше да си почине. И влетя в един страничен проход. Край главата му прелетя с писък един куршум и се удари в стената. Те бяха успели да

заобиколят полето. В тъмнината и бързината никой не успя да забележи неговото изхилване. Да го проследят в този невероятен лабиринт биха могли само ако имаха подробна карта или детектор на жива енергия. В противен случай те ще се заблудят и ще бродят докато не намерят смъртта си.

Но ги предвождаше умна жена. Тя ще разбере, че единствената им надежда да се спасят, е да стигнат повърхността. Ако не избърза, те ще му пресекат пътя и затова продължи да бяга.

Тунелът бе дълъг и тъмен. В него милиони години бе намирал приют безжизнен въздух. Усещаше се сухота и прах, на Уирда въобще бе останало малко влага. Той тичаше и гадаеше, колко време е бил мъртъв.

* * *

Съзнанието на Джон Лейърд било обкръжено от непробиваема мъгла. Той напразно се опитвал да намери в нея пролука и изпращал обичайните импулси по нервните пътища. Той се борил за възстановяване правата на своята личност. Дариеш го почувствувал – мускулите започнали да получават противоречиви заповеди. Като се спянал на равно място беглецът изругал и се опитал да натика бившия собственик на тялото в тъмнината на безсъзнателното. Дръж се, Дариеш, дръж се още няколко минути...

Той се добрал до изхода и застинал при вида на опустошението и хаоса в Долината. Разределеният въздух напълнил гърдите. Погледът му се запремятал от пясъците на камъните и обратно. Звездите му се сторили непознати, съзвездията нови, колко дълго не бил поглеждал небето! Луната била с по-големи размери, отколкото помнил и заливала мъртва-та картина със студено сребро. За тези безчет години тя се била приближила до планетата.

– Корабът, къде е корабът...

Съвсем близо видял джанярдския кораб, който се издигал сред дюните като дълго и тънко торпедо. Разбира се, да го завладее, не е по силите му, сигурно го охраняват добре и няма смисъл да се опитва. А къде се намирал кораба на Лейърд?

Като задълбал в чуждата памет, си спомнил, че той е бил закопан в западната страна... Не от него, разбира се, а от Лейърд. По-бързо! Напред! Той се спуснал край пирамидата, която била проядена от времето и изглеждала чудовищно. Ето го и насипа! От страната на вятъра проблясвало тъмното отражение на метал в лунната светлина. Корабът бил тук. Дариеш заразхвърлял пясъка. Какво недоразвито псе бил този Лейърд!

Дариеш се промъквал към люка, като се стараел по-бързо да изрие кораба от пясъка. Въздухът със свирене излизал от гърдите му. Те могли да дойдат всеки миг. Сега, когато са се убедили, че наистина може да управлява машините...

Люкът най-после пробляснал. Той дръпнал дръжката с непознато за него ожесточение. Рефлексите на предишния стопанин на тялото, който не познавал психосоматическите тренировки, неловко, но все по-силно си пробивал път навън. А, ето че и те се появили!

Автоматът заработил и късата серия по джанярдите ги накарала да изпадат като подкосени и бледото и мъртво пространство се изпълнило с виковете им. Край него засвистяли куршуми и се заудряли по бронята на корпуса. Нападателят отстъпили да се прегрупират и подготвят за нова атака. Той се възползвал от момента затишие и се плъзнал през люка във вътрешността на кораба. Мигновено блеснала белозъбата усмивка на твърдото лице на Дариеш, воина, който в своето време запоявдал на хиляди слънца и предвождал армиите на Уирда.

– Почакайте, мили мои! – измърморил той и звуците на древния език със странна лекота се стопили във въздуха.

Той тряснал люка и побягнал към кабината за управление. Тук трябвало да се подчинява на навиците на Джон Лейърд. Като начало не било много достойно. Но когато се издигне в небето и се освободи...

Гласъкът в гърба го заковал на пилотското кресло. С див рев и невероятен трясък металът край него се късал на части. О, богове! Джанярдите стреляли от далекобойните си оръдия на кораба си. Не улучили двигателите и естествено машината не се подчинявала повече и падала...

Уирдецът мрачно изчислил траекторията на падане и установил, че ще се окаже сред някакви хълмове на стотина мили от Долината. А колко минути ще им трябват на джанярдите да достигнат до там? И освен това Джон Лейърд се пробуждал за живот. Мускулите се стягали неочаквано, гърлото се гърчело и от устата често излизало животинско хъркане. Възраждащата се личност се опитвала да се освободи. До го победи, ще трябва да започне сражение с него.

Като се размислил Дариеш повдигнал неопределено рамена. По принцип, какво му пречило да се предаде на джанярдците и сякаш да се договори с тях. Не го интересувало, кой ще победи в тази война. Той си имал други грижи.

* * *

Усещането било като от кошмар. Джон Лейърд се свил в достъпна-та за всички ветрове пещера и поглеждал околните хълмове, които се обливали от студената и мъртва светлина на луната. Той наблюдавал приземяването на дженярският кораб до остатъците на своя. И видял в ръцете им да проблясва стомана. Враговете тръгнали на лов. Но това не ставало сякаш през собствените му очи; той не бил се осъзнал още напълно от странната забрава.

Дали съществувал самостоятелно или бил придатък на собствения си мозък? Пред него се извисявала преградата на чуждото същество с неговите мисли и спомени. Той се намирал в черната пропаст на безумието и същевременно се опитвал да избяга от враговете си. Той ясно виждал два живота, своя и този преди милиони години. Неочаквано, вместо дивите скали и хълмове, между които сега безпрепятствено вятърът носил пясък, се появили картините на прекрасна и цветуща планета, заливана от светлина, в която проблясквали като брилянти дъждовните капки. Той се видял като Дариеш от Толог; и управлявал всички системи в империята. Но бил и Джон Лейърд от Земята. Двата потока мисли минавали през съзнанието му, заслушвали се един другиму и се блъскали във възникналата теснота.

Милион години! Какъв дълъг срок! Дариеш страдал от ужаса на самотата. Съзнанието му било обхванато от мъка, когато видял развалините на Уирда. Милион години!

– Кой си ти? – завикал Лейърд, когато успял да се промъкне до мъжката си. – Какво си направил с мен?

Вместо отговор в съзнанието му пламнали картини, които станали част от неговата памет.

Някога възстанали ераите, същите тези ераи, чиито предци били от прекрасната Уирда. Но когато я били напуснали и прекарвали столетия сред враждебен свят, те се изменили странно. И възстанали против властта на безсмъртните. Тогава властелините използвали своето страшно оръжие, което било способно да унищожава дори звездите. То лежало милиони години в хранилищата на Уирда забранено. Но и бунтовниците го познавали. Нещо повече – имали го!

В края на краищата Уирда паднала. Армиите ѝ отстъпили от хиляди изгорени планети. Ераите триумфално преминали по вселената и се насочили към Уирда, където се канили да унищожат света, който ги бил родил. В арсеналите на някога могъщата империя нямало нищо, което да ги спре.

А собствената им култура нямала онази твърда почва, която би ѝ

помогнало да избуи. Минали хиляди години и те изчезнали. Дори спомен от тях няма в Галактиката. „Но нима от това ни става по леко“ – помислил Лейърд и с мрачна изненада осъзнал, че това било всъщност мисъл на Дариеш.

Урдианецът му дал възможност да се наговори. Така се опитвал да намери отдушник на милионите години самота. И Лейърд го разбрал.

– Чуй ме, Лейърд, ние сме принудени да се намираме в едно тяло. И докато един от нас не се избави от другия, ние ще сме заедно. Именно нашето тяло се канят да намерят и пленят джанярците. Ако се борим непрекъснато и стръвно един друг, това ще направи тялото ни слабо и безпомощно. Следователно, трябва да си сътрудничим.

– Интересно, за какъв ме смяташ? Мислиш си, че съм убиец като тебе, нали?

Отговорът бил яростен и изпълнен с жестокост

– Подобно на мен ли? Разбери ме правилно, Лейърд! Аз съм Дариеш от Толог, владетелят на хилядите слънца, вечният господар на най-великата империя във Вселената, любим на Илорна Прекрасната. Сега, по волята на съдбата съм затворен в несъваршеното тяло на чуждо същество милиони години след собствената си гибел. Провървяло ти е, Лейърд, че си ме срещнал. Нали само аз мога да управлявам оръжията от лабиринта.

През това време погледът бил устремен към мрачния пейзаж и мозъкът с двойното съзнание наблюдавал как дребните фигурки сновят насам-натам и търсят следите му.

– Не забравяй, че аз знам съкровените ти мисли – пояснил Лейърд. – Дали ще бъде Слънцето или Джаняра ти е абсолютно безразлично. Как ще ме убедиш, че няма да ме измамиш?

Отговорът се съпровождал с издевателски смях.

– Какво пък, опитай се да прочетеш нещо в моя мозък, Лейърд? Май той е и твой, а? – смехът се усили, преди да продължи. – Очевидно историята се повтаря. Подобен метеж срещу майчината планета, но мащабите са дребни, а и техниката е така примитивна. Но резултатът едва ли ще бъде по-щастлив за планетата-родителка. Възможно е сега да играя по-активна роля, отколкото преди милиони години.

Каква само фантастика! – да се криеш в засипаните с пясък развалини на древна цивилизация, да наблюдаваш с трескав интерес дебнещите преследвачи, промъкващи се в светлината на луната и да долавяш мисли, които не са твои и над които нямаш никаква власт. Юмруците на Лейърд се свили инстинктивно.

– Сега май е по-добре – Дариеш умеел да се отнася философски с нещата. – Успокой се, поеми дълбоко въздух, съсредоточи се само на дишането. После изследвай моя мозък, който е едновременно и твой.

– Скрый се!

– Е, как да го направя, а? Ти сам се досещаш, че това е невъзможно. Ние се намираме в едно тяло. И трябва да привикнем един към друг. Как за ти, човече, успокой се. Легни и помисли над случилото се.

Смята се, че човек е същество, което е ограничено във времето. Но необикновената воля и силните стремежи на Уирда преодолели границите на самата смърт. Струвало си е, да чакат милион години и да съживят отново древния свят.

Какво е това личност? Предмет прекъснат и материален, схема, съществуваща в определен процес. Ражда се някакъв организъм, който има естествена генетическа наследственост. И той попада в свят със сложни връзки и отношения. Той е нишката от наследствеността към обкръжението. Интелектуалният компонент, съставящ собственото „аз“ е неотделим от тялото, но може да бъде изучен и обособен.

Науката на Уирда достигнала такова ниво, че на учените им се удава да отделят това, което съставлявало личността на Дариеш. Когато ераите се намирали пред вратите на столицата на Империята и планетата чакала съдния бой, след който ще последва краят, няколко души в една лаборатория работели спокойно. Те създали молекулярен скенер, записали с него нервните импулси, които съставят паметта, навигацията, рефлексите, инстинктите или всичко онова, което се нарича личност. После ги прехвърлили на особени кристали. Бил взет мозъка на Дариеш, защото само той от безсмъртните се съгласил на това. Кой не би се изплашил от възкръсването си след векове, когато собствения му свят отдавна е изчезнал? Дариеш винаги бил смел, а Илорна умряла, така че сега му е безразлично, какво ще стане лично с него.

Илорна! Илорна! Лейърд доловил образът и в паметта си. Лъчистите очи и звънкият смях, дългите черни коси и целият ѝ чуден вид. Той усетил сладостта на устните ѝ, чул прекрасния и мелодичен глас. Обичал я, но това било преди милион години. Сега тя е само прах, носен от нощния вятър, а той продължавал да я обича с тази си част, която била Дариеш. О, Илорна!...

Тялото на Дариеш загинало заедно с Империята. Кристалът с личността му се намирал в лабиринта, обкръжена от могъщите апарати на Уирда. Замисълът се оправдал! Рано или късно някой ще дойде тук от безкрайната вселена. Той или друг ще надене на главата си шлема и ще

го пусне в действие. Записът ще бъде пренесен в невроните и така мозъкът на Дариеш ще оживее отново, ще разкаже за изчезналата Уирда и ще възобнови традициите на изминалите петдесет милиона години. Волята на Уирда ще прескочи времето.

– Но Уирда е мъртва! – съпротивляваше се отчаяно Лейърд. – Тя е изчезнала. Сега е друго време, нова история. Ти нямаш никакво право да ни казваш, какво да правим.

Отговорът бил студен и високомерен:

– Правя това, което намеря за нужно. А ти се дръж спокойно и не ми пречи. Такъв е съвета ми!

– Затваряй си устата, Дариеш! – така се ядосал Лейърд, че ноздрите му се разтреперили... – Никой, дори призрак от другия свят, не може да ми нарежда!

Дариеш променил тона до известна степен и започнал да го убеждава:

– Нямаме друг избор. Виж преследвачите. Ако имаха детектори, о, виждам, че имат, след няколко минути ще ни открият. За нас е най-добре да се предадем тихо и мирно. Те ще натоварят машините на кораба и нас като добавка към плячката им. Тогава ще дойде нашият ред да действуваме.

Лейърд се държал спокойно, докато наблюдавал приближаването на джанярдците. Светът сякаш пропадал в истинска пропаст и усещането за настъпващия край го обхванало напълно. Какво би могъл да направи? Какъв път би могъл да избере?

– Добре – съгласил се той. – Да бъде твоето. Но знай, аз ще следя всяка твоя мисъл. Нали ме разбираш? Не допускам, че ще ми попречиш да се самоубия, ако счита това за необходимо.

– Предполагам, че ще успееш. Противоположните заповеди се неутрализират. Така че спокойно, Лейърд. Затаи се и ми предостави нещата на мен. Аз съм Дариеш, воинът. Участвал съм в какви ли не истории. Така че не ми е за първи път.

Тялото се изправи и тръгна надолу по склона с вдигнати ръце. През главата минала къса мисъл на Дариеш: „Командува ги... красива жена. Може да се окаже доста интересно“. И той се разсмял. Звучите се разнесли над голите хълмове под луната. Но това не бил напълно човешки смях.

* * *

– Няма да разбереш това, Лейърд – произнесла Джоана.

– Възможно е – отвърнал Дариеш, – често и сам не се разбирам. Още повече и тебе, гълъбице моя.

Жената леко се навела напред.

– Не забравяй, за статута се тук, лейтенанте!

– По дяволите званията на страни и вселени. Опитай се макар и малко, да бъдеш обикновено живо същество.

– Ти разсъждаваш странно – в погледа ѝ се мярнала насмешка. – По-не за човек от Земята.

Вътре в себе си Дариеш ядно изругал. Проклето тяло. Мощ, точност, ориентация, чувствителност на възприятията – въобще половината от чувствата, които преди владеел, сега изчезнала. Строежът на мозъка не съответствувал на способностите му. Мисленето станало бавно и мъчително. Често се случвали грешки, каквито предишният Дариеш не би допуснал никога. Тази млада дама ловко разкривала пропуските. Пленили са го смъртните врагове на Джон Лейърд, а мозъка на самия Лейърд го ограничавал с мислите, плановете и волята си. Той бил готов да се бие и при най-малкия намек за предателство.

На това място „аз“ -ът на човека предупредил насмешливо:

– Ей, Дариеш, по-внимателно!

– Млък, там! – отрязъл Дариеш и веднага разбрал, че неговият собствен мозък никога не би паднал до такава примитивна емоционална реакция. Нима те вравствали един в друг? – Искам нещо да ви кажа, капитан Рос – произнесъл на глас. – Аз не съм Лейърд.

Тя не казала нищо, само притворила очи и се облегнала на креслото си. А той инстинктивно отбелязал, какви дълги мигли имала... А може това да е направило впечатление на Лейърд, на който спомените за Илорна не му пречили?

Те се намирали в малката капитанска каюта на борда на дженарския крайцер. Вратата била затворена, но зад нея се намирал часовей. От време навреме до ушите им достигало скърцането и тракането на вкарваните масивни части на апаратите от лабиринта на Уирда.

Подредбата на каютата била стандартна и еднообразна, но се забелязвало пипането на женска ръка: перденца, саксия с трогателно цвете, а затворената вратичка на шкафчето затискала крайчеца на пъстра рокля. Без никакво съмнение, срещу него се намирала красива жена, с разпуснати огненочервени коси и разпалени очи. Но в ръката си държала насочен пистолет.

Тя била напълно откровена:

– Трябва да си поговорим на четири очи. Аз не разбирам нещо...

Нарочно изпратих часовая навън, но ще стрелям при първото подозрително движение. И трябва да те предупредя, че дори да се справиш по някакъв начин с мен, то като заложница няма да успееш да ме използваш. За нас, джанярдците, корабът е по-важен от живота на обикновен индивид. – Тя млъкнала и зачакала отговор.

Той предпочел да протегне ръка, направил го бавно и спокойно, извадил цигара от кутията пред нея – това бил навик на Лейърд, – запалил я и бавно дръпнал дима.

– Добре, Дариеш, напредваш – чул Лейърд. – Може и да сработи плана ти. Но знай! Следя те непрекъснато!

– Виждате ли, аз съм единственият останал жив от тази планета – започнал да обяснява с почти безразличен тон. – Казвам се Дариеш от Толог и съм от безсмъртните на Уирда. Телесно съм умрял преди милион години.

Тя изглеждала напълно спокойна, само пръстите ѝ стискали здраво дръжката на пистолета и дишала равномерно през полуотворената си уста. Той се постарал да ѝ разкаже нещата колкото се може по-сбито.

– Надявам се, че не очакваш да повярвам на цялата тази глупост, нали? – презрително подхвърлила тя.

– Може би, тук имате детектор на лъжата?

– Да, прав си, и се намира в това чекмедже. Сега ще го включа.

Тя се захванала да изважда апарата от мястото му. Той се любувал на изящните ѝ движения. „Илорна, ти отдавна си умряла, във вселената друга като тебе няма да има. Но тази по странен начин ми прилича на теб“.

* * *

Малкото черно съоръжение забръмчало тихо и засвяткало с индикаторните си лампички на масата между тях. Дариеш надянал на главата си шлема, в които се преплитали множество проводници и зачакал Джона да настрои прибора. В паметта на Лейърд той открил обяснение, как работи това чудо на земната техника.

– Сега ще проверя, как действа апаратурата – Изрекла тя. – Кажя някоя явна лъжа.

– Планетата Нов Египет има пръстени – казал той и се усмихнал, – които... са направени от лимбургско сирене. Но самата планета се състои от деликатесен камамбер...

– Достатъчно. Сега повтори историята си.

– Не ми пречи, Лейърд. Почакай. Аз няма да се справя с този

прибор, ако продължаваш да се намесваш – мислено помолил той.

И започнал разказа си, като гласът му звучал все по-твърдо и твърдо. А в мозъка продължил да се оправя с Лейърд, изучавайки възможностите му за контролиране на нервите – Уирданското образование предвиждало развитието на това умение. Напълно възможно било чрез изменение активността на нервните центрове, да се измени и показанията на това просто електронно приспособление. Така той не се страхувал от неочаквано пропадане, но продължавал да се опасява от колебаещата се стрелка на скалата, която би могла да го издаде, като се отклони дори за миг надясно.

– Естествено, личността на Лейърд е загинала, аз просто съм я погълнал, като съм възприел целият му багаж знания, но над тях се извилям аз – Дариеш от Уирда. На вашите услуги, мадам.

Тя прехапала устни.

– За какви услуги става дума? Ти застреля четири мои хора.

– Не бързайте, мадам. Разберете ме правилно. Когато се осъзнах и миг няха да обмисля положението си. Тогава за мен милионите години, които ни разделят, не съществуваха. Аз току-що седях в лабораторията пред скенера, усещах мек световъртеж и... изведнъж се оказах в чуждо тяло. Нервната система на бившия стопанин бе парализирана от шока на появата ми, а аз още не можех отчетливо да мисля. Само схванах мисълта на Лейърд, че ме обкръжават смъртни врагове, убийци, които се стремят да унищожат и мен и планетата ми. Сработи елементарният инстинкт за самосъхранение. Освен това бе необходимо да се освободя от неговата личност, за да действам нормално. Успях. Съжалявам за хората ви, но се надявам, да компенсирам смъртта им...

– Хм... ти се предаде, когато нямаше друг изход.

– Казано честно, така е... Но бях решил да го направя в удобен момент. – Очите ѝ не се откъсвали от скалата на която стрелката се колебаела между живота и смъртта. – Аз се намирам на ваша територия. Вие побеждавате в една война, която за мен не означава нищо. Но когато се задълбочих в ситуацията, реших, че за човешката раса, като цяло, най-добре ще бъде вие, джанярдците, да победите. Историята ни учи, че когато се появяват култури, които в империите наричат варварски, те в действителност се оказват потенциално по-прогресивни и побеждават тези, които са отживяли времето си и са консервативни. Резултатът е скок в бъдещето и необикновен разцвет.

Той забелязал, че непрежението ѝ спаднало и вътрешно затържестувал. Така лесно победил тази представителка на зачената наскоро

цивилизация. Всичко което трябвало да направи, било да лъже гладко в съответствие с разбирането ѝ за обкръжаващия свят. Ето така тя вече няма да мисли за него като за враг.

Сините очи се надигнали към него и тя разтворила устните си.

– Ти... ще ни помогнеш ли? – прошепнала тя.

Той побързал да отвърне с готовност:

– Естествено. Знам принципите и конструкциите на всички машини. Искрено казано, с тях може да се унищожават цели планети. Разглеждайки ги, вашите учени не биха разбрали и половината. Аз ще ви покажа, как действуват – той повдигна рамене. – Разбира се, срещу съответно възнаграждение. И без да ви лъжа, това ще бъде необикновено заплащане. Властта над света трябва да остане под контрола на този, който познава законите му и не може да греши по невежество. Иначе ще стане катастрофа.

Неочаквано тя станала, пхнала пистолета в кобура, усмихнала се и му протегнала ръка. Той я стиснал силно, поколебал се миг, а после се навел към нея и я целунал. Тя неволно се дръпнала назад, изчервила се, полуизплашена и полузарадвана.

– Това не е честно! – протестирал Лейърд в дълбините на съзнанието. – Бедното момиче няма оръжие против лъжите ти. Тя не познава такова нещо като кокетството. За нея любовта не е игра, а нещо възвишено, загадъчно и...

– Казах ти, млъкни! – отрязал го Дариеш. – Работата не е в това. Дори и да установим с нея контакт, корабът ще продължи да се намира в ръцете на бдителни врагове. Святата ни цел оправдава всички средства. Дръж се добре!

* * *

Той заобиколил масата, приближил се до нея и я хванал за ръцете.

– Нужно е нещо да ти призная – казал той и се усмихнал тъжно, което свидетелствувало за страданията предизвикани от избликналите спомени. – Преди милион години обичах една жена. Това бе на Уирда... Вие ми напомняте за нея.

Тя се дръпнала неволно назад.

– Не мога да повярвам – зашепнали устните ѝ. – Вие... не сте от нашето време... Знаете и умеете така много. До вас се чувствавам като малко дете. Дариеш, страх ме е.

– Не бива да се страхуваш, Джоана – опитал се да бъде нежен. – Всичко което притежавам и владяя, всъщност е и твое. – в гласът му се

промъкнало тъга. – Джоана, аз не мога да бъда сам, нужно ми е да общувам с някой. Вие даже не можете да си представите, какво означава да се съживите милиони години след гибелта на родината. Аз се осъзнах така самотен... О, позволи ми, макар и рядко, да идвам при тебе и да разговаряме като приятели. Помогнете ми да забравя изминалото време. Самотата. Смъртта. Ти... си ми нужна!

Тя се смутила и навела очи, а после каза:

– Това няма да бъде добре, Дариеш. Прието е, капитанът на кораба да няма приятели. На тази длъжност се намирам заради способностите ми. О, комети! – на това място тя се разсмяла с усилие. – Впрочем... Да изчезнат всички съмнения в космоса. Идвай, разбира се, идвай. Надявам се, да не открият нищо неестествено в това.

Те приказвали още известно време и на сбогуване той я целунал. Странно, но било съвсем естествено. Дариеш се насочил към новото си легло. Преместили го бяха от арестантската килия в обикновена каюта. Настроението му било приповдигнато. Като се оказали в тъмнината, те с Лейбърд продължили мълчаливия спор.

– Е, какво следва? – запитал човекът.

– Не бързай толкова. Трябва да се движим бавно и внимателно, крачка по крачка – Дариеш насъбрал цялото си търпение и започнал да обяснява на този глупак, това, което той не успял да прочете в неговия мозък. – Ще чакаме удобен случай. Като предлог ще използваме подготовката за работа на енергетичните блокове. Тогава ще изработим устройство, което по най-прост начин може да се привежда в действие. С едно преместване на лоста ще унищожим кораба. За плановите ни никой не бива да знае. Лесно ще скрием измененията в механизмите, защото нашите хазяи понятие си нямат за подпространствените връзки. После, когато ни се открие възможност да избягаме, дръпваме лостчето. Изтръгваме се от лапите им и се опитваме да стигнем Слънцето. С помощта на моите знания ние ще обърнем хода на войната. Определен риск има, но не виждам друг начин. И, в името на Небето, дай ми възможност да действам!... Нека предположим, че за определено време теб няма да те има...

– А после? Как ще се избавя от тебе?

– Чесно казано, не виждам никаква такава възможност. Нервните ни краища са така преплетени, че ще трябва да се научим да съществуваме съвместно. – казал го и добавил, колкото се може по-убедително: – За тебе е най-добре. Решавай! Ние ще можем да правим всичко каквото си поискаме. Дали ще бъде със Слънцето или с цялата Галактика... Аз

ще съумея да възстановя жизненото пространство. Ще създам ново тяло, ще пренеса в него нашия запис. И ще се получи същество необикновено и безсмъртно. Човече, ти никога няма да умреш!

„Хм... перспективите не са блестящи“ – била скептичната мисъл на Лейърд. При тази комбинация шансовете му на господство са станали съвсем съмнителни. Каквото и да стане личността му след време ще бъде погълната от по-силната личност на Дариеш.

„Възможно е... психиатър... наркоза... разбира се... чрез хипноза...“

– Прекрати незабавно! – рязко го прекъснал Дариеш. – Аз достатъчно силно ценя собствената си личност, както и ти своята.

Общото им тяло се сгърчило конвулсивно в мрака.

– Нека предположим, че се научим да се уважаваме един друг – минало през главата на Лейърд.

Измъченото тяло бавно се потапяло в сладостния свят на дременото. Съзнанието на Лейърд заспивало необратимо и личността му витаела в царството на сънищата. А Дариеш будувал още дълго. Сънят бил напразна загуба на време. Безсмъртните никога не изпитвали такава нужда...

Той се усмихнал. Мрежата от полуистини-полулъжи, която бе оплед, май се бе оказала сполучлива. Ако Джоана и Лейърд само знаели...

* * *

Структурата на мозъка е нещо прекалено сложно. Той е способен да крие факти дори от себе си. И сам се заставя да забравя това, което му е неприятно. Подсъзнанието играе важна роля в това. Мозъкът убеждава висшите си компоненти в нещата които смята за верни. Шизофренията и самохипнозата са само слабо отражение на мозъчните способности. На Уирда тренировката на безсмъртните водела до пълно овладяване на координацията на мозъка и те с усилията на волята си могли да спират сърцето, да блокират болката и дори да разрушават личността си.

Още когато Дариеш се готвил да стане безсмъртен, той взел в предвид възможността да се бори за притежаването на мозък. Затова сега не бил пуснал в ход целия си мозък. Преди сканирането той направил определени приготовления и сега само част от мозъка му бил в контакт с Лейърд. Другата част, отделена от съзнанието чрез доброволна и контролирана шизофрения, съществувала самостоятелно и създавала свои планове. Използвайки самохипнозата той се съединявал с нея, когато

истинският собственик бил обхванат от дълбок сън. В останалото време частите били свързани на подсъзнателно ниво.

Дариеш бил решил, че е необходимо да направи разрушителна система и един лост, който да я включва. Иначе не би преодолял бдителността на Лейърд. Но този лост никога няма да бъде приведен в работно положение. На Джоана той бе казал истината. Съюзът с джанярдите му бил по-близък и тяхната победа щял да осигури.

За определено време могъл да се избави от Лейърд. Например, като го убеди, че по тактически съображения е нужно да се напие. Алкохолът не действувал на съзнанието на Дариеш. Когато другият заспи, той ще извърши последните приготовления и ще се постарее по това време Джоана да прави каквото му е нужно.

Психиатрия, а?... Мисълта на Лейърд бе тръгнала в правилната посока. Съществуват определени методи, с които се въздейства на шизофренията и при някои модификации би успял да подави чуждата личност. Ще се наложи, след време да се отърве от този човек...

Резултатът – ново безсмъртие за Дариеш и хилядолетия ще управлява младата цивилизация. Той е като демон, който гони човека... ето какво е той. Усмивнал се уморено и скоро сам изключил съзнанието си.

* * *

Корабът се носил през звездното пространство. Времето губило привичния си смисъл, превърнало се в празно положение на стрелките на циферблата, редуване на сън и бодърствуване, закуски и обеда. Бавно се премествали съзвездията, когато корабът поглъщал светлинните години.

Непрекъснатото бумтене на могъщите машини запълвало не само дните им, но и съществуването им. Кръговратът бил непоколебим – сън, събуждане, хранене, и понякога... Джоана. Лейърд често се замислял, ще дойде ли на това скоро края? Не се ли е превърнал в Летящия холандец, затворен в собствения си череп с друго същество, което го е победило? В миговете, когато отчаянието го обхващало, инстинктивно търсел утешение у Джоана. Нещо го привличало в нея, дори когато бил едно цяло с Дариеш. Но после...

* * *

– Дариеш, ние скоро ще се съединим с Голямата флота. Чуваш ли? Тя ще се върне триумфално с непобедимото оръжие на Уирда.

– И защо не? Джоана е честолобива независимо от годините си. Стреми се към славата, както впрочем и ти. Та, какво от това?

– Кога ще избягаме? Само губим време напразно. Трябва да избягаме със спасителната лодка и да унищожим кораба. И колкото се може по-бързо.

– И всички ли ще трябва да унищожим? И Джона Рос ли?

– Ама, че си дявол... Нея ще я отвлечем... или нещо подобно. Ти знаеш, да пропаднеш в пъкала, че обичам това момиче! Но когато работата опира до безопасността на Земята!... Сега само този крайцер може да превърне планетата ми на прах и пепел. Там са родителите ми, братята ми, приятелите ми, там е моята Родина! Трябва да направя нещо!

– Добре де, добре, Лейърд. Успокой се. Нека, като начало, да монтираме енергетичните проектори. И ще извършим серия от проби, които ще им приспят подозрителността. Тук на борда само Джоана ни вярва напълно. Нито един офицер не я поддържа.

Дните минавали. Двойната личност в единното тяло методично работела и направлявала джанярдските техници, които дори не разбирали, какво им предстои да изработят. Лейърд, като възприемал знанията на Дариеш, с възхищение си представял, каква сила е заключена в тези схеми, тръби и невидими енергетически полета. Ако тази сила се измъкне извън контрола и превърне съзидателната мощ на вселената в разрушителна стихия, която да разкъса пространството и времето, да измъкне енергията скрита в атомите, да разруши равновесието на полетаат, то ще измени самата същност на Космоса. Лейърд потрепера, като си спомни развалините на Уирда.

Проекторът бил монтиран и подготвен за действие. Дариеш предложил да спрат крайцера и да им покаже възможностите на оръжието си. Те се насочили към безжизнена планета в ненаселена система и се настанили на орбита около нея. Уирдецът превърнал повърхността на нещастната планета в море от лава.

– Ако бях пуснал проектора с пълната му мощ – подхвърлил той небрежно, – то планетата просто би се разлетяла на парчета.

Лейърд се огледал. Заобикаляли ги бледи и напрегнати лица. По челата на повечето присъстващи блестели капчици пот, а на някои явно било лошо. Джоана била така разтърсена, че се забравила и паднала в прегръдките му.

Но след миг вдигнала възторженото си лице.

– И така, господа, краят на Земята е близо. Те вече не могат да ни спрат. Този кораб, под защитата на силовите си екрани, е достатъчен да

опустоши напълно цялата слънчева система.

Дариеш побързал да се съгласи. Всъщност, това било напълно във възможностите им. Няма да им е потребна много енергия, защото съжи-вените генератори на Уирда всъщност представляваха катализатори с помощта на които се освобождаваха грандиозни сили. Армиите на Слънцето не притежавали нито знания, нито оръжие, че да се защитят дори от първия удар. Победата им е в кърпа вързана!

Той подскочил от нахлулата внезапно мисъл на Лейърд

– Така значи, а! Такъв ти бил истинския план, Дариеш!

Двата потока съзнание се пресекли в един мозък. Лейърд изказал гледната си почка. И смятал, че всичко е просто. Трябва само да въоръжат кораба, преди той да се присъедини с основните сили на флота. Джанярците не им се доверяват. Затова ще трябва да направят още и робот, но за него никой не бива да знае.

– После нещата ще протекат така: Ние достигаме флота и оръжието се привежда в ход. Смъртоносното излъчване пронизва кораба и на борда му остават само мъртъвци. А роботите биват парализирани и като цел ще ни бъде джанярдския флот. Своя кораб с няколко изстрела ще унищожи всички надежди на завоевателите. Накрая, програмираният за това робот ще унищожи и самия кораб и по този начин ще погребее всяка възможност да се използва повече това свръхоръжие.

– И какво ще стане с нас? Ние ще се скрием в самото начало. Да, скъпи Дариеш! Предварително ще наредим на роботите да подготвят спасителния капитански катер... ще вземем Джоана на борда и ще се насочим към Слънцето. На крайцера няма кой да ни преследва...

Уирдианина не избързвал с отговора си:

– Като план е прекрасен. Смел и неочакван удар. Така ще направим.

– Дариеш, какво ти става? – гласът на Джоана изразявал безпокойство. – Лошо ли ти е?

– Не, просто нещо ми хрумна. Всичко е наред, капитан Рос!

Лейърд я целунал. Изведнъж усетил цялата сила на удара, който ще я настигне, в резултат на планираното им предателство. Приятелите ѝ, светът ѝ, целите ѝ, всичко с което живее, ще бъде унищожено. И той ще го направи. Боял се, че тя едва ли ще поиска да го погледне след стореното.

А Дариеш, проклетият безчувствен дявол се наслаждавал на подобни мисли.

Лейърд най-после заспал. Дариеш сериозно се замислил. Планът на

младия човек не бил никак лош. И в него нямало нищо неизпълнимо. Още по-доброто било, че сам го бил измислил и до края на полета ще предъвка детайлите. А после ще бъде късно. Той, Дариеш ще осигури победата на джанярдите. Всичко, което той трябвало да направи, било в съдния час, да се постарее да не се приближи до лоста. На Лейърд ще бъде нужно да я докосне, а той с всички сили ще го задържи. В този случай желанията им ще бъдат противоположни и следователно взаимно ще се унищожат. Това ще подпомогне победата на джанярдите.

Тази нова цивилизация му внушавала доверие. С нейната свежест и енергия подавала надежди, че много работи ще свърши. Колко вяли изглеждаха спомените на Лейърд за Земята. Целеустремеността на джанярдите ще му помогне в борбата. Тази цивилизация е млада, ще расте, ще се развива, ще се изменя така, както той иска и му е нужно.

„Уирда – биело в онази част на мозъка, който бил недосегаем за Лейърд, – Уирда, ти скоро ще се възродиш! Джанярда ще се превърне в твое подобие!“

* * *

Показал се Големият Флот!

Милиони крайцери и катери маневрирали в неясната светлина на джуджето Слънце. Прииждащите вълни, ред след ред, изглеждали като гигантски акули, които разсичали пространството. На тях била смъртта: бомби, оръдия, торпеда и хора защитени с броня. Те били готови веднага да нападнат планетата и да унищожат цивилизацията. Въображението с труд възприемало тази картина. В мозъка, като на екран, се отпечатвало нещо огромно и непобедимо, но и неопределено, защото не успявал напълно да обхване целия този могъщ джанярдски флот.

Като стрлела със стоманен връх той се устремил към Земята. Задачата – да се пробият защитните линии на Слънцето и да се разруши Империята. „Как може хора да се стремят към унищожаването на Земята? – безнадеждно мислел Лейърд. – Но те изглежда вече не са хора. Космосът ги е променил. Нито едно човешко същество не може да замисля гибелта на разума, гибелта на люлката на човечеството“. Яростта му се нахвърлила на Дариеш:

– Свършвай вече, Дариеш! Шансът сега е на наша страна!

– Не бързай, Лейърд. Да почакаме, да почакаме още малко. Ние нямаме удобен предлог да напуснем кораба.

– Имаш право. Но тогава да отидем в контролната кабина. Необходимо е тихичко да се приближим до лоста. Боже мой! от нас зависи

съдбата на цялото човечество.

Дариеш бил принуден да се съгласи. Но не успял да скрие недоволството си, с което удивил Лейърд. Онази част от съзнанието му, която била в шизофренично състояние, очаквала сигнала, който да я пробуди от хипнотичното въздействие.

Корабът им изглеждал някак си недостроен. Собственото му въоръжение било свалено и вместо него били монтирани апаратите на Уирда. Механическият мозък на робота се явявал сега едновременно и пилот, и артилерист на крайцера. За това, с какви заповеди е програмиран роботът, знаел само двойният мозък на Дариеш-Лейърд.

КОГАТО ПРЕВКЛЮЧВАТЕЛЯ БЪДЕ ПРЕМЕСТЕН, НУЖНО Е ДА СЕ ЗАЛЕЕ КОРАБА СЪС СМЪРТОНОСНА РАДИАЦИЯ... ПОСЛЕ, КОГАТО КАПИТАНСКИЯТ КАТЕР СЕ ОТДАЛЕЧИ, ТИ ЩЕ УНИЩОЖИШ ФЛОТА, КАТО НЕ ДОКОСНЕШ САМО ТОЗИ КАТЕРР. КОГАТО НЕ ОСТАНЕ НИТО ЕДИН КОРАБ, ТИ ЩЕ АКТИВИРАШ ДЕЗИНТЕГРАТОРИТЕ И ЩЕ ПРЕВЪРНЕШ СОБСТВЕНИЯ СИ КОРАБ И СЪДЪРЖАНИЕТО МУ В ГАЗОВ ОБЛАК.

Лейърд трескаво не откъсвал очи от лоста. Той бил така обикновен. И като си помисли човек, че от наклона му спрямо щита на който е поставен, зависи цялата история на космическите завоевания. Отместил трудно погледа си и се спрял на облака враждебни кораби. Колкото се може по-спокойно извадил цигара. Ръцете му треперили, докато я запалвал. Дръпнал дима трескаво. По челото му избило пот. Той чакал напрегнато.

Джоана се приближила към него. Тя не подозирала нищо! Зад нея вървели няколко офицери. Очите и сияели, на бузите играела свежата червенина на радостната възбуда, а блясъка на косите ѝ изглеждали като разтопена мед.

„Колко е красива! – помислил Лейърд. – Защо точно на него се паднала възможността да я направи нещастна?“

– Дариеш! – в гласът ѝ звънял възторг. – Адмиралът иска да ви види. Поканен сте на неговия кораб. Вероятно, ще поиска да разбере действието на оръжието. После флотът се насочва към Слънцето. Ние ще бъдем в авангарда. Дариеш, мой мили Дариеш! Ние ще спечелим тази война!

„Сега е момента“ – мисълта на Лейърд накарала ръката да се стрелне към лоста.

Веднага сработило подсъзнанието на Дариеш и ръката се спряла на

половината път.

Не!

Но как така? Как...

Скритата половина на Дариеш се обърнала към Лейърд и той разбрал, че е загубил играта.

Всичко било невероятно просто. Дариеш го спрял. Задържал ръката му с волята си. Докато той, Лейърд е спал, уирданецът продължавал да тренира подсъзнанието си. Но не бил отчел едно: той по време на съзнателно създаден сомнабулизъм написал писмо на Джоана, в което съобщавал истината. Той го поставил така, че да го открият, когато търсят причината за този странен паралич. В писмото е бил даден съвет да държат тялото му под стража, докато не му се удаде да постигне и овладее напълно уирданската психиатрия: наркотици, електрически полета, хипноза. Именно тези начини изтласкали и него.

Джанярдите били близо до победата.

– Дариеш – като от мъгла се появило лицето на Джоана и гласът и звучал някак си далечен и помръкнал, заглушаван от вътрешния спор. – Скъпи, Дариеш, какво ти става? Лошо ли ти е?

През това време уирданецът увещавал първичния собственик на тялото:

– Най-добре е да се предадеш, Лейърд. Аз мога да запазя твоето „аз“ и писмото ще унищожа; така никой нищо няма да узнае. Както виждаш, сега мозъкът ми е напълно отворен за тебе. Сега играя честно. Уважавам те и не искам с нищо да ти навреда. Но те съветвам да се предадеш или ще ми се наложи да те прогоня от собственото ти тяло.

Предлагали му бавна смърт. Той претърпял поражение в непокорството си и като резултат трябвало да загине. Сега не бил способен да мисли ясно. Измърморил:

– Предавам се! Ти победи, Дариеш!

Тялото рухнало на пода.

– Какво ти става? – Джоана се спуснала към него.

Дариеш се усмихнал объркано.

– Нещо съм изморен. Изглежда не съм овладял напълно чуждата нервна система. Скоро ще ми мине. Вече се чувствавам по-добре. Да вървим.

В този миг ръката на Лейърд дръпнала лоста.

Дариеш закъснял с командата си. Той завикал, като се постарал да овладее ръката, а тялото отново се загърчило в пристъпа на обхваляния го паралич.

Съзнанието на Лейърд се възстановило и в него се смесили мъката от поражението и облекчението от победата. Трескаво започнал да разсъждава:

– Никой не видя, какво направих. Те гледаха само лицето ми. Смъртоносната радиация е тук. Ако не ми се подчиняваш, ние ще загинем.

Всичко се оказало елементарно. Като изучавал паметта на Дариеш, Лейърд се запознал и с методите за тренировки на подсъзнанието. Предвидял скритата половина на чуждия мозък и разбрал, че уирданецът е замислил нещо. Затова изпратил сам на себе си следхипнотичната заповед. В ситуацията, когато изглеждало, че губи безвъзвратно, съзнателната му част се предала, а подсъзнателната заповядала на ръката да премести лоста.

– Бързо се съгласявай, Дариеш! Ти като мен обичаш живота. Заедно ще избягаме от този ад.

Дариеш едва изцедил от устата си:

– Ти спечели, Лейърд...

Тялото се надигнало и тръгнало към секцията, където се намирал капитанския катер. Невидимите лъчи на смъртта пронизвали всичко живо. Само след три минути нервната система ще бъде разрушена.

– Нещо си много бавен! Джоана, да бягаме, бързо!

– Защо? – тя изплашено се спряла и погледнала офицерите си. По лицата им се появило подозрение. – Дариеш, какво означава това?

– Капитане! – един офицер изкочил напред. – Капитане... Той премести лоста. Той иска да напусне кораба. Никой от нас не знае, какво има в механизмите му.

Лейърд извадил пистолета от кобура на Джоана и стрелял в говорещия. Спътникът му посегнал към оръжието си, но движението му променило посоката си и се стоварил на пода. Юмрукът на Лейърд се стоварил върху брадата на Джоана, а ръцете му я хванали и понесли. Бързо, бързо в катера!

В коридора към катера стояла стража.

– Какво е станало с нея? – запитал старшината.

– Лошо й е... Машините изпуснаха радиация... Веднага трябва да я настаним в лазарета – отвърнал мигновено Лейърд.

Те отстъпили малко и докато размишлявали, той се вмъкнал в катера.

– Ние трябва ли да дойдем с вас? – проявил инициатива старшината.

– Не е нужно – изругал Лейърд и усетил пристъп на главоболие и

въртене на свят. Радиацията била почнала да действа и смъртта се приближавала непоколебимо.

– Не-е! – изревал и натресъл юмука си в нахалното лице на джанярдеца. Хлопнал люка и паднал в креслото на пилота.

Моторът изревал на свой ред при пробуждането си. Приклади и юмуци барабанили по люка. Усетил, че започва му се повръща.

О, Джоана! как ли това ще ти подействува?

Той включил скоростите. Налегнала го силата на инерцията...

На екрана видял ярки избухвания: оръдията на Уирда открили огън.

* * *

Чашата ми бе отдавна празна. Помолех да я напълнят отново и седях мълчаливо, като неволно се мъчих да отгатна, колко е истината в тази интересна приказка.

– В науката, която ние наричаме история – започнах да разсъждавам на глас, – съществува мнение, че някаква глобална катастрофа е унищожила Големия Джанярски флот. И това променило хода на войната. Само година по-късно Слънцето победило. Значи това си направил ти?

– Така излиза. До известна степен съм аз, до известна степен – Дариеш. Действувахме като един. Той не беше враг на себе си. В мига, когато разбра, че съм готов да загина, но да не се предам, той премина на моя страна.

– Добре, но защо нищо не казват за това? Защо не сте разказали на никого? Могло е да се възстановят машините...

Грубото и изгоряло на слънцето лице на Лейърд се изкриви в насмешлива гримаса.

– Би могло... Но земната цивилизация не беше готова да използва тези машини. Дори Уирда не е била готова, а между двете съществува разлика от милиони години развитие. Освен това в договора ни имаше клауза...

– Какъв договор?

– О, нали с Дариеш съществувахме заедно. Живот сред непрекъснатото подозрение за възможно предателство е просто непоносимо. Особено, когато нямаш доверие в собствения си мозък. Ние сключихме споразумение по пътя към слънцето. А летяхме така дълго. И използвахме уирданските методи на автохипноза, с които се убедихме, че договорот няма да се нарушава.

Той печално погледна лунното небе.

– Затова смятам, че този джин от бутилката ме уби. Двете личности се сляха в една. Естествено, че в новото ми „аз“ частта на Дариеш бе по-голяма от моята.

– О, това никак не беше страшно! – допълни той. – Ние така добре помнихме живота си преди да се слеем. И отчитяхме особеностите на всеки от нас. Всъщност, човешкият живот е така беден и ограничен, че няма за какво особено да съжалявам. Но понякога моето „аз“ се показва и иска с някого да си поприказва. Тогава избирам човек, който няма да ми повярва и не може да се възползува от разказа ми.

– Защо тогава сте се прехвърлили в Космическото търсене? – поинтересувах се аз внимателно.

– Поиска ми се както следва де изуча устройството на Вселената, преди да се захвана с преобразуването ѝ. Дариеш сам иска да се ориентира, да събере повече данни и да не сгреша при приемането на решения. Когато преминем в ново и безсмъртно тяло, ще ни се отвори куп работа. Галактиката ще бъде преобразена според най-добрите уирдански традиции. За това са необходими хилядолетия, но времето е с нас! – той погали с длан късо постриганите си коси. – И Лейърд всъщност имаше едно условие. Той настояваше да живеем нормален човешки живот до остаряване на тялото му. Ето... – той повдигна неопределено рамене, – така живеем ние.

Прекарахме заедно още няколко минути, но повече не разговаряхме. Изведнъж той стана.

– Извинявай – каза той. – Жена ми идва. Благодаря ти за компанията.

Погледнах високата и красива жена, която идваше към нас. Косите ѝ бяха непоносимо червени.

– Най-после, Джоана – дочух гласът му.

Те се хванаха под ръка и напуснаха залата. И по нищо не се различаваха от другите хора.

Помислих си, че той може да има и други невероятни истории в запас...

КРАЙ

© 1951 Пол Андерсън
© 1993 Красномир Крачунов, превод от английски

Poul William Anderson
Lord of a Thousand Suns, 1951

Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

ДВАМА СА МНОГО (психологическа фантастика). 1993. Изд. Неохрон, Пловдив-Пловдив. SF Трилър, No.15. Съставител: Николай СТРАНСКИ, Иво ХРИСТОВ.

Превод: Красномир КРАЧУНОВ, Ивайло РУНЕВ.

С илюстр. Формат: 120×165. Страници: 192.

Съдържание: [Въведение: Психологическа фантастика?] – с.2;

Двама са много, Деймън НАЙТ – с.3;

Механическото его, Хенри КАТНЪР – с.47;

Какво щастие е да си бльоъл, Филип К. ДИК – с.113;

Господарят на хилядите слънца, Пол АНДЕРСЪН – с.141;

Енциклопедия на световната фантастика [част VII – неуказано] (БРЪНЪР-БЪЛГАРИЯ) – с. 185;

Реклама – с.192.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/686>]